YNE 5 MYNGE. *Byxii oronuudai proletaarnar, negedegtii!*

BURIAAD-MONGOL YNEN

№ 130 (2163)
1937 onoi ijyyniiin
9

14-xi ZIILSE GARNA.
Ulaan-Yde ◆ BMASSR
Ceentrsojuuziin 19.

Byxexolboonoi Komuniis (bolьşeviig) Paartiiin Buriaad-Mongol Moziin Komiteedai, Buriaad-Mongol Avtonoomito Soveed Socialiis Respyyblikiin Centraalin Gyisedxexe Komiteedai ba Profsojuuzuudai Buriaad-Mongol Soveedai yder byriiin oorgan

Nyxer N. I. Kydriaavcevii SSSR-ei sovxoozuudai Arkoomii poliitikan talaar orologşo bolgozo batalaxa tuxai

SSSR-ei Centraalin Gyisedxexe Komiteedai Preziidiymei togtool

SSSR-ei Centraalin Gyisedxexe Komiteedai Preziidiymei togtooxonь:

Nyxer Nikolai Ivaanoviç Kydriaavcevii SSSR-ei sovxoozuudai Aradai Komisaarii poliitikan talaar orologşo bolgozo batalaxa.

SSSR-ei CGK-ai tyryylegşe M. KALIININ.
SSSR-ei CGK-ai sekretaariiin ujalgii dyyrgegşe I. YNŞLIIXT.

Moskvaa, Kreemlь, 1937 onoi ijyyniiin 5.

TYL ABALGA DEEREXI UTUUNUUDII DARII USADXAXA

Kolxoozuud bolbol mal ıeberilexe gyrenei tysebii ba ıdberi finaansiingaa tysebii sedxexe, yrgen niite kolzniguudaigaa ymsedee ba malainь too tolgoiji byri bolgoxo xeregii bejelyylaixabtar şuxala zorilgotoi eneenii erxebişe dyyrgexe lgatai. Ene asuudalii bododeerenь bejelyylen şiidxexe yndeheniiinь jyyb gexede ai tylnyydii xoroltogyigeer a şadahan deerehee dulduidaxa bolno.

Odoo manai respyyblikiin coozuud malaigaa tylnyyxerzerge abza bainab ge too tolgoijiinь nelieedgyi oohon baina. Jixenxidee maazal erxiledeg Agiin aimag ahan tugalnuudai—18,8 proent, xuriga işegedei—19,6proent, gaxain porşoonkonuudai proceent; Ulaan-Ononoi ag tugalnuudai—11,0 proent, xuriga işegedei—11,9 proent, gaxain proşoonkonuu—28,5 proceent; myn Selen aimag bolbol tugalnuugaa—6,8 proceent, xuriga ıedeigee—4,7 proceent, ga porşoonkonuudaigaa—13,7 ceent xoroohon baina. Ene ıltii too tolgoi deerenь abyzebel xeden mingan mal ırgoo geeşeb. Gadana, bi aimaguudta malaigaa tylıdii xoroohon faaktnuud

lalai tyl abalga deere za kolxoozuudai feermii erxişed, pravleeniiin geşyyd bol, elberiee operatiiv bolgozo adaggyi, tyl abalgiin exilemr tere xydelmeride erxim n zişeeteigeer jabadag, mal lai staxaanovtaniii elsyylze aagyi. (Agiin aimagai „Konteern“ kolxooz, Ulaan-Ono aimagai „Paartiiin 17 dur xural“ kolxooz g. m.).

Xytelberi ba xaruuhanai muu han şaltagaanhaa malai tylydei olonoor xorozo baixii aza baigaad, kolxoozoi azaşanar şalgaxa inspeektrnyyd, galtiin komiisanuud bolbol e dutuu dundanuudii zaha n tuxai jyredee xydelmeri ıen gazar ygei baina.

Gadana, malai emşed tylnyy xoroltii zogsooxo tuxai mal kolxoozniguudta tuhalam bagaar yzyyldeg faaktnuud ıala olon—geze manai xydee korrespondeentnuud medee ne.

Iime faaktnuudii xaraza baiad, dutuu dundanuudii usadxa tuxai kolxoozoi aktiivuud lьşeviig kriitike jabuulxa ıei, tylnyydei xorolto xene gemteze bolhoniii todoruun gargaxa ygei, tereenei onso zemeteniii zaxadxa xemzee ja buuldaggyi baixanь udaan teseze boloşogyi xereg myn.

BMASSR-ei Arkomsoveed bolbol tyl abalgiin jabasa tuxai 1937 onoi maartiin 27-do gargahan togtool soogoo iigeze zaahan baina..

...Olon tymen kolxoozniguudii tyl abalgajaa amzaltataigaar jabuulxiin ba abhan tylnyydee byrin byten mal bolgoxiin xoinohoo temesexe temeselde xamaaduulxiin zorilgoor, byxii kolxoozuud ba malazalai brigaadauuudta tyl abalgiin talaar, abhan tylnyydee mal bolgolgiin talaar erxim gyisedxelnyydii olxiin tylee socialiis myriiseeji ali bolxoor yrgedxexe ba delgeryyxii, malazalai staxaanovtanii elıryylxii, tedeenei dyrşelii bişe kolxoozuudai xalan abxa jabadalii emxidxexii aimagai gyisedkoom, aimagai gazarai tahag ba zoovet mergezeltende duradxaxa...—gehen baina.

Mal azalda jabagşadai dunda socialiis myriis-e emxidxelge, erxim staxaanovtanai dyrşelii olon niite kolxoozniguudai dunda xalan abxuulalgiin xydelmeri mynee xyrter emxidxegdeegyi. Ene xydelmeriiin talaar aimagai organizaacanuud myrtei xydelmeri jabuulaagyi, kolxoozniguudai dunda malazalii xoroltogyi ysxeberilexe tuxai onso zaabarinuudii ygedeggyi, xarin ohol nazagai zan gargaza baihan xebeeree.

Mynee malai tyrelge yşee xysed dyyreedyi. Tiime bolxo tula, kolxoozoi malşad, feermenyydii erxilegşed, pravleeniiin tyryylegşed bolbol eneenhee xoişo abtaxa tylnyydee xoroongyi abxiin tylee bolьşeviig johoor temesexe, eehed xoorondoo socialiis myriisee yrgeneer emxidxexe uşartai. Ene xydelmeride ohol nazagaigaar xandaza baihan, oportuniis etegeedyydii kriitiike ba samokriitikeer zahaza abxaar oilguulamza ba xymyyzyylelgiin xydelmeriii hainaar tabixa ujalgatai. Malazalai staxaanovtanai tooji olon bolgoxiin tylee paartin ba soveedai organizaacanuud kolxoozdo onso xytelberi ygexe ba iime xynyydei dyrşel şadabariii yrgen niite kolxoozniguudai dunda delgeryylxe xemzee şuxala bolgon jabuulxa xeregtei.

Ene zorilgonuudii bodotoorono bejelyylze, malazalaa gyrenei tysebei ba yiledberi finaansiingaa tysebei johoor ysxeberilen, too tolgoijiinь byri olon bolgoxiin tylee niiteeree temesejee.

ZURAG DEERE: Poliaarnig meteoroloog nyxer Taania Spiridoonova Diksoon aralai giidropoostdo uhan soo tabihan termomeetree abaad temperatuuriinь yzeze baina.
(Sojuuzfoto).

PAARTIN XURALNUUD ba KONFEREENCANUUD

Alma-Ata, 7. (TASS). Kazaxstaanai Komuniis bolьşeviig paartiiin negedygeer xural ijyyniiin 7-noi yder neegdebe. Şiidxexe duunai erxetei 508 delegaad, zyblexe duunai erxetei 146 delegaad ene xuralda suglaraba.

* * *

Xabaarovsk, 7. (TASS). Ijyyniiin 4-nei yder, Daalьna-Vostoogoi xizaarai paartin konfereenca niuusa hungalta xeze, xizkoomoo 71 geşyydteigeer, 35 kandidaaduudtaigaar hungaba. Reviizen komiisada 7 xyn hungagdaba. Xizkoomoi geşyydte hungagdaaşad dotor Vareejkis, Baliicki, Bliyyxer, Xaxanьjaan, Ptyyxa, Viiktorov.

Nerjeme ovaaacaar amarşalgiin telegraama batalaza nyxer Staalinda jabuulba.

Konfereenciin dyyremseer bolhon xizkoomoi pleenym deere xizkoomoi negedygeer sekretaarьta nyxer Vareejkis, xojordugaar sekretaarьta nyxer Ptyyxa hungagdaba.

Gektaar gazarhaa 500 ceentner

Moskvaagai moziin Voloovskiin rajoonoi Bybnoovai neremzete kolxooz bolbol 23 gektaar gazarta saaxarai sviooklo tariaa. Sviooklo tarihan gazaraa jixe hainaar eldeze, 1 gektaar gazarta 110-120 yrehenyydii xee. Ene yrehenyydenь nezeedei 6-7 urgasa ygexe geze şinzelegdehen ba hain xadagalamzada baihan baina. Sviooklo tarihan ene pooli deere urda zilde sviookliin ynder urgasa abhan exenernyyd-staxaanovtan **Androonova, Feedina, Leviina, Jakyyşina, Korolloova, Daniilova** gegşed azallaza, ene tarilgiin gektaar byxenhee 500 ceentner sviookliin urgasa abxaar oroldozo baina.

Poliaarin ekspediiciin samolioodnuud Rydoolьf aralda busaba

Xoito dalain zamai Glaavna Ypravleeni—Jansoondo, Bergaviinovta

TASS. „PRAAVDADA“, „IZVEESTIDE“

Rydoolьf aral, ijyyniiin 6-nai 10 çaas 15 minuuta (raadioo).

Ijyyniiin 5-ai hyni, staanca barixa xydelmeri byrin dyyree. Hyniiin 2 çaasta, bajarai miiting geze, Aarktikiin tyb deerexi poliaarin staancajaa neebebdi.

Nyxed Staalin ba Moolotovto elьgeexe raaportiin teekstii batalaad, soveedai tug bodxoozo, saliuud ba „uraa“ xaşxaralgaar miitingejee xaababdi. Eneexen soo samoliooduudai motoornuud xalaad, niidelgede haadgyi bolood baigaa.

Şinzelelgiin xydelmeri jabuulxajaa mylihen deere ylegşe 4 nyxedtejee xaluunaar amarşalalsaad, 3 çaas 37 minuutada agaartu niideze garaa hemdi.

Busaltiingaa niidelgende, geroi lioodçiguudnai hainaar niidee. Yylen deegyyr niidebebdi. Samoliooduudta bultandanь xysed benziin ygeze şadaagyibdi. 85 graadus deere jabaxadaa benziin xylieexejee buuxam geze Alekseejavai raadiootelefoonoor xelexedenь bi zybşeehen baigaab. Tende Alekseejeviigaa raadiootelefoonoor amarşalaad, 3 samoliooduud saaşaa niidebe.

Rydoolьf aral mananda xuşagdahan baigaa. Bidenei tulaza jirexede, oiro zuura manan şingereed bide gazarta jamarşgyi buugaabdi. Tere doroo Alekseejevai samolioodtoi xolboldoobdi. Şevalioovoi xelehenei johoor 85 graadus şadarai mylihen xereggyi muu baigaa xa. Tiixedenь ondoo mylihe bederze niidebe. Ton seber mylihenei xaragdaxagyide, baragxaniinь xaraad, Alekseejev buuba. Buuxadaa hain buugaa. Alekseejevai samolioodoi ekipaaziinxin buuhan mylihejee seberelze baina. Rydoolьf deerehee samolioodoor benziin elьgeexemnai.

O. J. Şmiidt.

Xoito pooliushaa Rydoolьf aral xyrter niidehenei todorxoi medeesel

(O. J. Şmiidtiin raadioograammanuudhaa)

Ijyyniiin 5-nai hyni pooliusi deere ogtorgoiji yylen xalxalaad baiba. Agaarai baidal niidelgende taaraxagyi baitaraa, hyniiin 2 doxi çaasta nelieed haizarza, yylen taraad, poliaarin gerelte naran garba. Iime bolood baixadanь, manai koraablьnuudai ekipaaziinxid niidexejee tyrgeer beledxebe.

Halxinai baidalii şinzeze yzexii „R—5“ geze samolioodoor lioodçig Kryyze gegşe Rydoolьf aral deerehee niidebe. Agaarai baidal haizaraagyi. Poliaarin raadioostaancanuud, „Xoito pooliusai“ staancii narinaar şagnaza baiba.

Ijyyniiin 6-nai 3 çaas 38 minuutada, Diksoonoi raadiooceentrei dezyyrne dispeedçer, Vodopьjaanovai samoliood deerehee duudahan abiaaji efiirhee (agaarhaa) bariza abba. Flaagman koraablь deerehee, „bide niidebebdi“ geze raadioogoor xelebe.

Flaagman koraablь bolbol, Rydoolьf aralai raadioostaanciin nere deere 4 çaas 37 minuutada, Diksoonoor damzuulza şine raadioograamma elьgebe:

„Rydoolьf, bi taniii sonosonob, tiigeed, xydelmerilyylxiin argagyi baina. Raadioomajaagii sonosonob“.

Ekspediiciin naçaalьnig O. J. Şmiidthee abhan telegraammajaa Diksoonoi raadiooceentr 5 çaasiin tuxaida Moskvaada medeesebe:

„4 çaas 48 minuutada Rydoolьf aralai merdiaanda orobobdi. 1250 meetr deegyyr jabanabdi. Dooromnai taruu yylen. Halxi uruugaa niidenebdi“

Ene raadioograammiin xoinohoo hubariidan xede xeden raadioograammanuud abtaba.

„...Yrgenei 86 graadus 45 minuutii yngerbebdi, gazarhaa 2000 meetrte, yrgelze yylen deegyyr jabanabdi. Şmiidt“

„...Yrgenei 85 graadusta xyrebebdi. Alekseejevai, „SSSR—172“ geze samolioodonь, benziin xylieexejee buugaa. Bişe gurban samoliooduud zamdaa. Şmiidt“

8 çaas 25 minuutada Diksoon aralai raadioostaanca Vodopьjaanovai samolioodai raadioostaancii şagnaxadanь, O. J. Şmiidt iigeze medeesebe:

„Rydoolьf aral bidende xaragdana. Zyyn taladanь yylegyi, selmeg“

12 minuuta yngereed baixada:

„Halxinai medee xereggyi: Byrin xaragdana. Taanarii xaranabdi. Raadioomajaagaa xydelgen yrgelzelyylegtii“

Baha:

„Buuxamnai, Bajartai.“

9 çaasta xoito dalain zamai glaavna Ypraableenide Rydoolьf aralhaa iime medeesel jirebe:

„Vodopьjaanov, Moolokov ba Mazyryygai samolioo duud gemgyi buugaa.“

Alekseejev mylihen deere gemgyi hain buugaa, Rydoolьf aralhaa Alekseejevtai xeereldene geze 9 çaasta Diksoon aralhaa medeesebe.

Yxer M. M. Teemkiniii SSSR-ei sovxoozuudai Arkooi negedygeer orologşo bolgozo batalaxa tuxai

SSSR-ei Centraalin Gyisedxexe Komiteedai Preziidiymei togtool

SSSR-ei Centraalin Gyisedxexe Komiteedai Preziidiymei togtooxonь:

Nyxer Maark Mixailoviç Teemkiniii SSSR-ei sovxoozuudai Aradai Komisaarai negedygeer orologşo bolgozo batalaxa.

SSSR-ei CGK-ai tyryylegşe M. KALIININ.
SSSR-ei CGK-ai sekretaariiin ujalgii dyyrgegşe I. YNŞLIIXT.

Moskvaa, Kreemlь 1937 onoi ijyyniiin 5.

Urgaza baigaa paartin niitiin edibxi tolgoilon udaridax

Ulaan-Ononoi aimagai partorganizaaciin toosoo hunguuliiin suglaan yngeregşe main 27-do exileed ijyyniiin 1-de dyyrehen baina.

BK (b) P-iin Moziin Komiteedai toosooto elidxelii (elidxelşe nyx. Dampiloon) daguulaad 26 komuniistnar yge xelehen baina. Paartiiin moziin komiteedai xytelberide yzegdehen jixe jixe poliitikan alduu ba dutuunuudii yge xelegşe nyxed bygede sexe zaaba. Aradai daisanuud, şpioonuud, xorologşod Belokoonev ba bişen yni udaan sag soo eliryylegdengyi PVZ deere xoroto jabuulgaa xeheer baihan, myn tereen şingi kontrrevoliyycen nacionaliistnuud Çimedyyn, Baraadin ba Myynkin gegşedei gryypii sagsoonь eliryylegdeegyi baihan ede faaktnuud bolbol paartin xytelberilegşedei ba paartin organizaaciin gansal revoliyycen heremzee moxooduulhanai gem myn geeşe geze komuniistnar zaaba.

Gadana, paartiiin mozkoom bolbol dorohoo komuniistnarai medeeselii (signaalnuudii) xergeldeggyi baigaa. Bolьşeviig kriitike, samokriitikii mozkoom bolbol tolgoilon yrgedxeegyi geze yge xelegşe olon nyxed kriitikelbe.

BK (b) P-iin Centraalin Komiteedai Pleenymei zaahan paartin organizaacanuudai dundaxi demokratiiji xazagairuulhan uşarnuud bolbol manai Buriaad-Mongol moziin paartorganizaacada bultadaa xandaxa baina. Yligerlexede; paartiiin mozkoom paartin niitiin urda 3 zil xaxad soo toosoogoo xeegyi baigaa. Mozkoomdoş, aimaguudtaş kooptaacalalga jixe yrgeneer delgerhen baina.

BK (b) P-iin mozkoomoi xeltesyyd ilangajaa azyiledberi ba traansportiin, hurguuli ba nauukiin, propagaanda ba agitaaciin xeltesyydei xytelberi xangaltagyi, danş hula muu baigaa; ede xeltesyyd bolbol eehediingee ujalgata xydelmeriee jabuuldaggyi, xarin bişe azal erxilegşe organizaacanuudai yyrgii bejedee daagaad, tedenei xexe xydelmeri jabuuldag, paartin-poliitikan xydelmeriii erxilexiin orondo azalai amzaltanuudta daşuuran, gansal azalai xydelmeriii namnadag baigaa geze nelieed olon yge xelegşed temdeglebe.

Paartiiin moziin komiteed, paartin xymyyzelei xydelmeriii ba şine urgaza jabaa kaadrnuudii beledxexe, deb zyylxe xydelmeriii xangaltagyigeer xytelberilee. Xynyydii hurguulida elьgeexedee, hainaar şalgaza yzedeggyi.

Zarimdaa alduu endyy xehen, xydelmerihee gargagdahan gy, ali syleelegdehen, ideoloogiiingoo ba sociaalin talaaranь şalgagdaagyi xynyydii elьgeedeg uşarnuud baigaa.

Myn soveedai ba bişeş organizaacanuudta, yligerlexede: kylьtyyriin instityydte ba Burgiizde bylegeeree şurgaza orood manai ideologiis froont deere tuilai jixe xorotoi hyidxel xeze—baihan kontrrevoliyycen nacionaliis elimeentnyydii eliryylen gargaza usadxaxiin erid xemzeenyydii gargaagyi baigaa geze aimagai paartin suglaan temdeglehen baina.

„B.M. Ynen" ba „B.M. Praavda" gazeetanuudai xydelmeriii aimagai paartin suglaan erid xursaar kriitikelebe. Ene gazeetanuudai idieejn-poliitikan xemzeenь hula, paartin organizaacanuudtai barisaa muutai, xydelmerişen ba xydee korrespondeentnuudaigaa dunda xymyyzelei xydelmeri jabuuldaggyi, gazeetiin xydelmerilegşedei mergejei ba huraisaliinь baga, gazeetiingaa xuudhanuud deere paartin propagaandiin asuudalnuudii yrgeneer tabidaggyi geze myn olon nyxed xelebe.

—„B.M. Ynen" gazeeta bolbol paartin organizaacanuudta xytelberi bolxo materiaalnuudii jixe udaan sag soo orşuulza gargadag baina. Orşuulganuud soonь şine teerminyyd jixe olon dairaldadag. Tiigeed tailbari ygedeggyi deereheenь oilgogdoso bagatai. Iime baixada mynee xyrter eldeb teerminei (ygenyydei) slovaarь zoxioozo gargadaggyi baina.

Kontrrevoliyycen nacionaliist Myynkin ba Radna-Bazaroon gegşedei orşuulhan „Leniniizmiin asuudalnuud" geze orşuulga oilgogdosogyihee gadana, zarim bylegyydtenь xoroto zorilgiin yndeheer zorioon buruu orşuulagdahan zyilnyyd bii baina. Myneee xyrter BK (b) P-iin istoori orşuulagdaagyi, ede bygedii xinaxa ba xytelberilexe johotoi mozkoomoi propagaanda ba agitaaciin xeltes tonş xangaltagyigeer xydelmerilehen baina geze nyx. Tobiin ba bişe olon komuniistnar kriitikelhen baina.

„B.M. Ynen" ba „BM. Praavda" gazeetanuud bolbol niuur saxidaggyi bolьşeviig kriitike ba samokriitikii yrgedxexe, xydelmerişen ba xydee edibxitedei korrespondeentnuudii byri olon bolgozo, paartin xydelmeriiin dyrşel oopeduudii yrgeneer toliloxo, gazeetiingaa idieejn-poliitikan xemzee şuud deeşelyylxe, korrespondeentnuudai erilte ba asuudalnuudta nigtaar xandaxa ba tyrgeneer xariuusaxa johotoi geze aimagai paartin suglaan erid şanga erilte xebe Gadana moziin ba aimag rajoonuudai gazeetanuudai xytelberiii şangadxaxa, gazeetiin kaadrnuudii olon bolgoxo, „Ynen" gazeetiin xemzyyrii erxe bişe jixe bolgoxo geze erilte xehen baina.

BK (b) P-iin aimagai komiteedai sekretaarь nyxer Cedeenovoi toosooto elidxelii xelselge poliitikan talaaraa xursaar yngerbe. Nyx. Cedeenovoi elidxelii daguulan dyşeed komuniistnar yge xelebe. Aimagai paartin suglaan deere:—paartin poliitikan xydelmeriiin xeleşegyi muu baihan tuxai, poliitikan heremziin huladahan, angiiin xarşa etegeedyydei jabuulganuudta ohol hanaa amaraar, liberaalin johoor xandahan, samokriitikii xabşahan, paarti dotoroi demokraatis priincebii bydyyligeer xazagairuulhan, bildaguuşalxaş jabadalnuud nege bişe yzegdedeg. Aimagai zarim xytelberilegşedei, ilangajaa aimagai gyisedxexe komiteedai tyryylegşe nyx. Şodoonovoi zyghee paartin ba soveed xytelberiii xaixarxagyi, aimagai aza axui ba kylьtyyriin baiguulalta deere xynde jixe alduu xehen—gexe metiin asuudalnuud deere gol togtozo yrgen kriitike bolhon baina.

—Paartiiin aikoomoi sekretaarь nyxer Cedeenov toosooto elidxelee xelexedee, kriitikiin xursa dylii bejedee aikoomdoo tataza, bejee oxihon şanartaigaar xelebe. Aimagai paartin ba soveed organizaacanuudai xydelmeri deerexi alduu dutuunuud bygede aikoomoi ba tereenei sekretaarь nyx. Cedeenovai gemeer bolhon mete, bişe xytelberilegşener bygede gemgyi gy ali jamarş xariuusdgagyi baihan mete baiba Nyx. Cedeenov bolbol ali byxii zize asuudalnuudta xodo orolsodog, bişe organizaacanuudii xytelberileze jabahan komuniistnar tybehen asuudalnuudai garxada eeree sexe şiidxeze şadamaar baigaaş haa, mexe gargaza zaalhaa nyx. Cedeenovta oşozo zybşedeg, tiigeed, gente tereeneigee buruu boloo haanь:—Cedeenovtai zybşehen jymdi, bi xariuusaxagyib—geze xeleed, bejee abaad baidag zantai boloo. Ene xadaa boloşogyi praaktika jym. Eneenhee xoişo ene tybehen asuudalnuudai xariuulalgiinь bejedee abxaa bolixo johotoi,—geze aikoomoi toosooto elidxel tuşaa yge xelehen nyxed: Mimbaşiirov, Cedendaşiijeva gegşed ba busad kriitikelhen baina.

Manai aimagai xytelberilegşener yngeregşe zilnyydte amzalta, llalta jixeteibdi geze xeterxei jixeer xaşxaraldahan ba beje bejee magtalsahan, heel hybi bololsohon, jyymen byxeniii baragtai deere bodozo ohol hanaa amar bolhon, jixerxyy, medeerxyy bolosgooldohon baina. Tiigeed amzahan ilaltanuudaa bexizyylxe ba ulam xygzeexiin, mal azalaa ulam yrzeexiin tylee niite kolxoozniguudii elsyylxe temeselii erxileze şadaagyi baihanainь eseste aimag dotorxi malai edixe xool xysed abtaagyi, malaa dulaan ybelzelgeer xangaagyi baina. Iimeheenь ene zilde mal jixe olonoor yxehen, tyl xajahan baina—geze xeden olon komuniistnar kriitikelbe.

—Komuniistnaraa ba niite kolxoozniguudaa poliitikaar xymyyzyylxe asuudalii BK (b) P-iin aikoom egee tyryyşiingee zorilgo bolgozo şadaagyi baigaa. Eneen tuxai BK (b) P-iin CK-ai Pleenymei togtoomzii bejelyyleegyi, zaooçno hurguuliii erxilegşedtei jamarş xydelmeri xegdedeggyi—geze nyxed Zyybov (aimagai prokuroor) temdeglehen baina. Gadna, paartiiin haişaan dagagşadai dunda myn jamarş xydelmeri xedeggyi deereheenь myneee xyrter tedenei too olon boldoggyi—gebe.

Tabtaanain xysed bişe dunda hurguuliiin gerei barilgada xorololgo boloo. Ene hurguuliiin zeeri: zuu garan mal xoroto zorilgoor yrigdee. Tende bagşalaza baihan nacionaliist Bazarzabai gegşe trockiis teoorinuudii nomnodog, Staalinai Konstituucii buruu teeşenь tailbariladag, gadaadiin kapitaalta-fasiis gyrengyydii magtadag. Tiigeed, ede faaktnuud tuxai medeeselnyyd xedii yninei orodog baibaş, tere medeeselnyydii xergelze, xysed xangaltatai xemzee abaagyi. Nacionaliist Bazarzabai gedegii xydelmeriheenь zailuulaagyi baihan ba xuuli saxigşa aimagai oorganuud myn Tabtaanain hurguuliiin xeregii tyrgen sagsoo yiledberi bolgoogyi. Ede uşarnuud tuxai aradii gegeeryylxe arkomaad ba tereenei Arkoom nyx. Dongidoon medehenş bolbol tereende libiraalin johoor xandahan baigaa.

Aimagai gyisedkoomoi tyryylegşe Şodoonovoi jabuulga tuxai togtozo nelieed olon komuniistnar kriitikelhen baina. Şodoonov kriitike ba samokriitikii jyre oişoodoggyihee gadana xahadag xabşadag, tereenei alduu dutuunuudii kriitikelxede aixabtar jixeer duraa gutadag, xeterxedee suglaan deere kriitikelhen xynyydii zanadag ba ene zanalgaa gyisedxexe oroldolog; xelehen ygedee ezen boldoggyi, myneee xelehenee ygee bolxodo arsazarxixa, tiime deereheenь tereenei xelehen yge ba zaabarinuudii bygede etigexee bolinon—„xozomiinь arsazarxinal beze" geze xelsedeg bolnon baina. Gadana kaadranuudii beledxexe, debzyylxe jabadalda bolьşeviig bişeer xandadag, şalgaza yzexe geeşii medexegyi baigaa. Şodoonovoi olhon kaadranuud bolbol nege bol bol zyylig, ygei bolbol angiiin ba ideoloogin talaaraa togtuurigyi xynyyd baidag, tiigeed tedeenee magtaxa geeşenь jaaşagyi, xynei xelexede xergel xegyihee gadana duraa gutaza, suxalaa xyrdeg hen—geze aimagai organizaacii xytelberilexe ynexeereee şadabarigyi baihaniii gerşelen kriitikelhen baina.

—BK(b) P-iin CK-ai Pleenymheeş xoişo soveeduudai xydelmeride xubilalta boloogyi. Aikoomoi ba aimagai gyisedkoomoi xytelberilegşedei xytelberi ba jabuulgiin muu dyrşel doodo taliin organizaacanuudta nebteren delgeree. Somsoveeduud eer eeriingee teritoori deere ezenь geeşeb geze bejee mederxee boliood baina. Kaadrnuudii beelei meteer helgvyldeg boloobdi. Hyylei yjede gyreneigee ujalgata xydelmeride xaişa xereg xandadag bolhon faaktnuud bii. Gargahan zaxiaa zaabariaa şalgaza yzedeggyibdi— geze nyx. Cedenzaboon ba bişe nyxed xelehen baina.

Bişe olon nyxedei yge xelehen deerehee tobşolxodo Ulaan-Ononoi aimagai paartin organizaaca bolbol paartin poliitikan xydelmeriee BK(b) P-iin CK-ai Pleenymei togtooloi johoor şinelen emxidxelgehee yşeel xolo geze xelemeer baina. Jyyb gexede, aimagai zarim xariuusalgata xydelmerilegşed, yligerlexede aimagai gazarai tahagai naçaalьnig nyx. Cerenzaboon, aimagai prokuroor nyx. Zyybov, aradai sydьjaa nyx. Şişyyjev ba komsomooloi aikoomoi sekertaarь nyx. Buxaarin, MTS-ei direektor nyx. Mynxiin C. bolood bişe xeden olon komuniistnar yge xelelgedee xedii olon zyilnvydii toolobo, temdeglebeş, jabuulza baihan xydelmeri tuxaidaa, BK(b) P-iin CK-ai Pleenymei togtoolii, nyxer Staalinai xelehen elidxelii bodoto xereg deerenь bejelyylxiin temesel jaaza erxilexe tuxai ba jaaza kaadarnuudii şalgaxa, debzyylxe tuxai, jaaza bolьşeviizmii şudalan ezelexe tuxai, revoliyycen heremzee deeşelyylxe, kontrrevoliyycen trockiis japoon-neemec-şpioon, diversaant, hyidxelşedii ba kontrrevoliyycen nacionaliis gryype g.m. yndeheerenь usadxaxa zorilgonuud ba tedeenei xehen xoro hyidxelei xoişolonguu usadxaxa tuxai jyre togt xeleegyi, zarim negeniinь xe xiin hedelge gargabaş daira garhan baina. Gadna aima xytelberilegşedei kriitike samokriitikii tolgoilozo şad gyi baihaniinь, aimagai ak vai kriitikelze huraagyi iimehee poliitikan alduu dyynyydee kriitikelen eliryy şadadag boloogyi baihaniii suglaan ba paartin exin or nizaacanuudai toosoo hung liin suglaanuudai dyngy gerşelen xaruulhan bai Gebeş Ulaan-Ononoi kom niistnarai edibxi xeşeel, daiş xii şadabarinь deeşee bolh eli baina.

Paartin suglaan, BK (b) P- aikoomoi şine sostaavta k didatuura oruulza xelsexe jixe xananxatai ba xereg teeseteigeer xandahan bain

Nyx. Cedeenovoi kandi tuura deere togtozo daxin sehen ba xydelmeridenь yz dedeg alduu dutuunuudii e sexe zaahan baina. Gebeş vood baigaagyi.

Nyx. C. Mynxiin (Zydxeli MTS-ei direektor) gegşiin k didatuura deere nelieed ud xelsehen ba MTS deerenь b hon xorlolgo xaraagvi, poli kanheremzegyi—ohol hanaa xyn, tyrelxitenhee bandiid hon xyn bii, 1931 ondo k xoozdo bolhon xorlolgiin xe geer xinaltada abtahan g. şaltagaanuudii durdahanai h leer paartin suglaan niu hunguulida oruulxaar kandi tuuranuudai spiiskehee C. M xiin gegşiin kandidatuur otvood xebe. Myn nyx. Ivanoovoi (Tabtaanain hurg liiin direektor) kandidatuura Ulaan-Ononoi aimag haja j hen xyn—, geze otvood xegde

Niuusa hungaltaar BK P-iin aikoomoi sostaavta nyx B. Cedeenov, C. Gomboo V. F. Grebeennikov, B-M denzaboon. C. Sargaajev geg hungagdahan baina.

Aimagai paartin sugl bolbol komuniistnarai poli kan edibxiin xygzeheniii ruulba. Şine hungagdat paartin komiteed bolbol kor niistnaraigaa tere xygzel poliitikan edibxii tolgoi udaridaza BK (b) P-iin CK Pleenymei togtoolnuudaar nyxer Staalinai elidxel paartiiin urda tabigdahan rilgonuudii erşemtei bejely xiin temesel jabuulxa ujalgat

D. D. Dorzi

Tyl abalgiin froonthoo

Tylei xoroltotoi temesenegyi

Muxar-Şiber. Suulgiin somonoi 2 kolxooz malai tyl abalgada buzagaigaar xandaza baina. Yligerlexede, Moolotovoi neremzete kolxooz deere xamta 43 tyl ba Leeninei neremzete kolxooz deere 27 tolgoinarai tyl eldeb ybeşeneer ybe.

Ede kolxoozuudai dergededag malai emşen Kraavşen xytelberi ba zaabari ygeneg

Balza-Nimaajev.

Erximyydei temesel iime baidag

Zakaamin. Utaata-Dalaxain somonoi „Jlain Dalaxai" kolxooz 142 tolgoi xuriga, 162 tolgoi tugal abaad, tedeenee xoroltogyigeer mal bolgon tenzeeze baina. Ene erxim staxianovşa haalişa Dolgor Delgerei gegşe myneee zil 21 ynioe tyryyleed, tugalnuudiinь xoroltogyi mal bolgozo baina.

Pravleeniiin tyryylegşe n Oşor Cerenei gegşe tyl ab giin yjede malşadtaa sag gelze zaabari ygeze, malai gaada ba halbarinuud de xodo jabaza baina.

B. Ž. Ş

Ustaavaa ebdene

Booxon. Deede-Idiinskiin byl soveedai „Deede Idaa"-kolxoozoi erxim kolxoozniguud, 8 xyn ymsiingee medelde maltai bolzo şadaagyi. Ene kolxoozoi pravleeniiin tyryylegşe Şirkoov gegşe kolxoozniguudaa maltai bolgoxo tuxai ha tabidaggyi, arteeliii ustaavii ebdeze baina.

Eneeniii zahaxa tuxai gai gazarai tahagai zyghe telberi ygexe ujalgatai.

Bal

ORODOI PAARTIN XVIII KONFEREENCA

yniiin 7-noi ydeşiin 7 çaas-arilgaşanai klyybte Ulaan n goorodoi BK (b) P-n nizaaciin XVIII konfereen-egdebe. Ene konfereenca-52 şiidxexe duutai ba 13 lsexe duutai delegaaduud adaba.

nfereenciin preziidiymde d: **Jerbaanov, Kiselioov,** yyk, **Zayzoolkov** (PVZ), n, **Kyyndo, Leebedev,** Aarmi), **Dorziijev, Ar-**v, **Markiizov, Izootov,** pilov, **Jerbaanova, Pet-**, **Babkeeviç** hungag-baina.

(b) P-iin CK-ai poliit-ji, aradzonoi aguu jixe nyxer **Staalin** tyryytei xyndete preziidiymde xa gehen duradxalii kon-a bolbol nerjeme şanga meentoor ugtahan bai-Kyndete preziidiymde yxed **Jezoov, Dimiitrov** an, **Xooze Diaas** hun an baina.

xe zyilnyyd ba konfe-n xydelmeriiin reglaa-egen duugaar batalag baina. Konfereenca bol-b)P-iin Moziin Komitee-ooto elidxelii (elidxelşe Jervaanov),BK(b)P-iin i komiteedai xydelmeri osoo (elidxelşe nyxer v), goorodoi komiteedai n komiisiin toosoo şe nyxer Şipovskiix), , gorkoom ba revizioon n şine sostaavii, myn P-iin moziin konfereen-elegaaduudii hungaxa

P-iin CK—nyxer Staa-narşalgiin telegraamma gehen togtoomzii nyxer Leebedevei un narşalgiin telegraamiin negen duugaar bata a. Aguu jixe Staali-in dursagdaxada zaal gşad bygede xyl dee-sozo, daxin exi abza aplodismeent bolno.

b, BK(b) P-iin Moziin dai xydelmeri tuxai noi sekretaarb nyxer ov toosooto elidxelii xe-bo.

Jerbaanov eeriingee exinde xojordudaar ta-tysebii bejelyylxiin ty-yyblikiin paartin orga-uudai temesehen teme-igyyd, toosooto yje soo respyyblikiin ekonoomikada bolhon xubilaltanuud tuxai xe lehen baina. Udaanb, paartinpoliitikan xydelmeriiin asuudalda oroxodoo, BK(b) P-iin Mozkoomoi toosooji zybşen xel sehen aimagai konfereencanuud ba paartin suglaanuudai dyngyyd, ede suglaanuud ba konfereencanuud deere garhan, BK(b) P-iin Mozkoomoi xytel beriiin alduunuud ba dutuunuudii kriitikelhen xursa kriitikenyyd tuxai delgerengiigeer xelehen baina.

Elidxelşe, elidxeliingee udaaxi bylegte revoliyycen heremze ba faşiistnuudai aagentnuud trockiis-baruunai şpioonguud, diversaantnuud ba kontrrevoliyycen nacionaliistnuudtai temesexe asuudalnuud tuxai delgerengiigeer xelehen baina.

Hyyleerenb ydeşiin zasedaani xaagdaba

Konfereenciin ygleenei zasedaani 10 çaashaa exileze, nyxer Jervaanov elidxelee yrgelzelze soveeduudai xydelmeri, soveeduudai hungaltada beledxelei jabasa ba soveed azaxuin organizaacanuudai xydelmeriii şinedxen baiguulxa tuxai, şine kaadrnuudii beledxexe, hurgaxa ba deeşenb debşyylxe tuxai, barilgiin, finaansa ba xudaldaa naimaanai organizaacanuudai xydelmeri, yiledberiiin oronuudai xydelmeri ba bi şe bişe olon asuudalnuud dee re togtozo delgerengiigeer ene organizaacanuudai xydelmeriii anaalizalza xydelmeridenb baigaa dutuu dundanuud ba xytelberilegşedeinb alduunuudii todorxoigoor xaruulba. Angiiin daisad japoon-neemec-trockiistnuudai, nacionaliistnuudai xorololgiin xoişolongii darii us adxaxa, mynee yşee eliryylegdeegyi xorgodood baihan daisadii eris şangaar eliryylze byrimyhen halgaza ygei xexe, komuniistnarai bolbşeviig heremzii byri deeşedxeze, komuniist byxenei erelxeg zorigii xursadxaza bolbşeviiz nii şudaluulza-paarti ba nyxer Staalinai manai urida tabihan dai şalxii zorilgonuudii bolbşeviigşelen gyisedxexii konfereenciin delegaaduud ba goorodoi byxii bolbşeviiguudii uriza elidxelee tygesrebe. Ygleenei zasedaani deere nyx Jerbaanovai elidxel tuşaa yge xelelge bolzo xaagdaba.

ZURAG DEERE: **Selenge myrenei erjede zagaha bariza baihan xyyged.**
(Mixaylovoi foto)

Aimagai gazeetanuud jyy bişeneb

„ULAAN-TUJAA"
(Xoriiin aimagai gazeeta.)

Ijyyniiin 1-ei medeegeer Xoriiin aimagai byxii kolxoozuud, 2150 gektaar paar xaxalza, zileigee tysebii 10 proceent dyyrgeze jabana.

Xoriiin somonoi kolxoozuud—26 proc., Anaa-26 proc. ba bişe somonoi kolxoozuud paar xaxalalgaar geegdeze jabana.

„ULAAN-SELENGE"
(Selengiin aimagai gazeeta

Orongiin somonoi „Ulaan-Traaktor" kolxooz main 20-noi yder 638 gektaar tarilga xeze tysebee xysed dyyrgebe.

„KOLXOOZNIG"
(Agiin aimagai gazeeta)

Sydentiin somonoi „OGPY" kolxoozoi malnuud ene zilde targan hainaar ondo orozo baina Uşaranb niodonon zilde ybehe hainaar sabşaza abaad tereenee ygeldee ba xabartaa zybeer xubaarilan noormoor maldaa xubaarilza ediyylhen ba hain bilşeeritei gazaraar aduulhanainb aşa bolno.

Ybehe xuriaalgii beledxelteigeer ugtaxa

BMASSR-ei Arkomsoveed ene onoi main 25-ai yder ybehe sabşalgiin, siloos daralgiin, sabşalan xadlan haizaruulxa ba zerleg ybehenei yrehe sugluulxa tysebii batalaba.

1937 on dotor byxii kolxoozuud 800 mingan gektaar sabşalan deerehee 1080 mingan toonno ybehe xuriaaza abxaar xaraalhan baina. Mynee zilde main exieer xura boroon jixeer orohon deerehee, ybehenei urgasa hain baixa bolno. Tiime tula, ybehe sabşalgada yngeregşe zileixihee erte oroxo uşar tai.

1937- on bolbol 2-xi tabanzilei hyylşiin ba 3-xi tabanzilei tysebei tyryyşiin zil myn. Iime şiidxexii şanartai zil soo kolxooz ba ail byxen malaa targan ondo oruulxa johotoi. Malai tezeeleer dutamag negeş kolxoozuud baixa johogyi.

Yngeregşe 1936 onoi ybehe xuriaalgada beledxelgyi gy ali muu beledxelteigeer sag bolzorhoo oroitozo ybehendee orohon Agiin, Ulaan-Ononoi, Selengiin ba bişeş aimaguud ybeheer dutaza malaa xeden oloor yxyylhen baina. Myn malhaa garaxa hy, mixa ba nooho gexe zergiin edlelnyyd baga bolhon bai na. Ybehe nogoonoi niitedee seseglexe yjedenb sabşaxa johotoi gedeg xoroto „tiooriii" ogtolon usadxaxa johotoi. Tere „tioori" bolbol kolxoozdo xoro xeze, xeden olon mingan gektaar sabşalan zil byxende xosordog ba ybehe nogoonoi şi me şyyhen geegdedeg baigaa.

Mynee zilei sabşalgii ybehe nogoonoi seseglexeheenb nege xeden xonog urdatee exilxe. Ybehe nogoonoi yrgelzedee seseglezе baixadanb xaxad ybehee sabşaza, xuriaagaad baixa johotoi. Arkoomsoveed bolbol mynee zilde 60 mingan gektaar sabşalan 2 daxin sabşaxaar tyseblehen baina. Iime tula, ybehe xuriaalgada saghaanb oroitongyi, emxiteigeer oroxo xeregtei.

Somsoveeduud, kolxoozuud ba ymsiin azaltan bygede tyryyşiin ba ilangajaa xojordoxi sabşalgii hainaar yngergexiin tylee bii xysee elsyylxe ujalgatai.

Xojor daxin sabşaxa gazar bolbol uhalza bolxoor baixa johotoi. Tere sabşalangaa ene geheer burtag burgaahan, buta bol doruu, şuluu modo gexe metehee seberlexe ba uhalxa xeregtei. Mynee zilde ijyyniiin 20-25 ai yjeer ybehenei şabşalga exilhen baixa johotoi.

Ybehe xuriaalga exilxe bolzor xyrter xoriood xonog yldee. Iimiin tulada Oorsiin, leespromxoozoi ba sovxoozoi direektornuud eehedtee xereggyi ylyy gazaraa kolxoozuudta, xydelmerişedte ba albaxaagşadta erteenhee ygexe johotoi.

Gadana, ybehe xuriaalgada beledxel ton xangaltagyi baina. Iimehee Burkopsojuuz ba Selbxozsnaab bolbol oiriin taban xonog soo ybehenei zebsegyydii ba tedeende xereglegdexe zapaas xeregselnyydii xazuur, alxa g.m. beledxeze kolxoozuudai eriltii xangaxa johotoi.

Ybehenei xuriaalgii ba tereende beledxexe xydelmeriii maşiina zebseg zahaxa masterskoiji sag bolzor soonb dyyrgexiiji aimagai gyisedkoomoi tyryylegşed, gazarai tahagii daagşad ba kolxoozoi tyryylegşedei niuurai xariuusalgada daalgaxa xeregtei. Ybehenei xuriaalgiin maşiiniin zahabari ijyyniiin 10-haa xoino bişe dyyrhen baixa johotoi geze Arkomsoveed ujalgalhan baina.

Ijyyniiin 15-ai yder xyrter ybehenei xuriaalgiin maşiinazeb segyyd ba morid bygede brigaadada, brigaadanb zvinoodoo ba xyn byxende daalgaza ygtehen baixa johotoi.

Kolxoozniguudii urmaşuulxiin tulada B.M. Arkomsoveed iime togtool gargahan baina: sabşaxa johotoi ybeheneigee tyseb dyyrgeed baixadanb, ylyy sabşanan ybehiinb tere brigaadiin xynyydei azalta yderte xubaaza ymsiin malii xangaxa. Yn geregşe 1936 onoi ybehenei xuriaalgiin yjede Agiin, Selengiin, Ulaan-Ononoi ba bişe aimaguud xeden olon ceentner ybehe sabşaabdi geze xudalaar medee, ygeze niyde daldalaa hen. Mynee zilde tiigeze niyde daldalxa jabadaltai ybehenei xuriaalgiin exilhenhee xoişo xairnairgyi temesexe xeregtei. Iime jabuulga bolbol malazalii xoroloxo gehen hedelge myn. Niyde daldalhanaigaa gemeer Agiin aimagai kolxoozuud mynee zilde xeden olon malaa yxyylee.

Ybehenei xuriaalgiin exilhenhee xoişo sabşahan ybeheneigee medeeji ton zybeer abxa. Niydeeree bagsaaza tedii ceentner gexe jabadalii ogtolon orxixo johotoi. Gansal şignyyreergy, ali soomoogoo xemzeze ybehenei şignyyrii medexe xeregtei.

Arkomsoveed bolbol 60100 toonno siloos daraxa tyseb batalhan baina. Tereenhee 40 mingan toonno sil os avguusitin i xyrter daragdaxa johotoi.

Sabşalan xadalangii haizaruulxa jabadal ton şuxala xereg myn. 1937 on dotor 20 mingan gektaar sabşalangii yndeh-erenb haizaruulxa ba 30 mingan gektaar gazarai xyrehiinb haizaruulxa.

Mynee zilde 3600 gektaar sabşalan uhalagdahan, 900 gektaar xataagdahan, 500 gektaar seberlegdehen, 15 mingan gektaar ytygzyylegdehen baixa johotoi.

Malazalii xygzyylxede tyryyşiin şiidxex i zorilgo bolbol tezeelei baaza bii bolgoxo şuxala. Eneeniii xysendenb xyrgeze tezeelii dyyren xysed beledxexiin tylee bolbşeviigşelen temesexe xeregtei.

N. KOOTOV
—BMASSR-ei gazar tariaalangai Arkoomii orologşo

---

badugaar tabanzilei tysebii zybşen xelselge

ETERNAARIIIN XEREGII XYGZYYLXE

adugaar taban zil soo aariiin xydelmeriii jalgoxo tuxai tyseblexe Gazartariaalangai Ari dergedexi veternaaravleeni bolbol aduu yyr enxe bolgoxo, eldeşenhee bolzo malai yxedalii ygei bolgoxo ba like soo xaldabarita ybe gtolon usadxaxa—iime tabina.

zorilgoor malai emnelarii oloşoruulxa, veterba bakteerin laboratoor olon bolgozo, tende hain xydelmerilegşebixa. Gurbadugaar taoo malai too tolgoi on xedii şineen olon bolgoxe bainan deerehee ynveterbnaariiin baiguuyseblelge zoxioogdono.

azahuudalaa xysed dyi baihan zyyn aimaaduu malanb xaa xaanay oloor ysxegdexe baile xadanb eneen tuxai a jixe anxaral tabigdaoi.

Gurbadugaar tabanzil soo nege vetpyynktde 28 mingan tolgoi mal xyrtexe bolno. Malai emnelgiin gazarnuud ene tyseblelgiin johoor zil byride xedii şineen nemexeb gee haa: 1937 ondo 55 baihanaa, 1938 ondo—65 bolxo, 1939 ondo 76, 1940 ondo 88, 1941 ondo-103, 1942 ondo 121 bolxo baina. Tereenhee saana, malai emnelgiin uçaastag byride xojor-xojor feelbşerei pyynktnyydii (tendee ambylatooritoigoor) bii bolgogdoxo.

Mynee yjede respyyblike soo mal azalai turşalga xexe gansaxan staanca ba aimag xoorondiin xojor vetbakambylatoori baixadaa, ene taban zil soo tabigdaxa zorilgonuudii dyyrgexenb xesyy. Taranxai huudaltai ba zarim aimaguud-ceentr deerexi staancanaa xolo taharanxai baina. Iime tula baha aimag xoorondiin laboratoorinuudai tooji doloo xyrgexe hanaaşalga bii. Iime laboratoorinuudii Selengiin, Alairai, Xoriin Bargazanai ba Tynxenei aimaguudta neexe geze tyseblexe. Laboratooriiin barilgada ba dosooxi xeregseldenb jixexen gargaşa gargaxa bolxo tula, tereeniii zil byride nege-negeer barixa uşartai bolno.

Zediin ba Agiin aimaguudta neegdeed baihan xojor labora toorinuud tyxicerelge ba xereg seleer xolo dutuu baixa tula, tereen teeşe jixexen anxaral xanduulxa xeregtei. Eldebiin xaldabarita ybeşen malai dunda taraza bolxo ajuul baixagyi geze xelese bolxogyi tula, karantiin—saxiuulai pyynktnyydii yşee nemeze emxidxexe. Mynee bii baihan iime pyynktnyyd bolbol eebediingee zorilgonuudii bytemzetei hainaar dyyrgene. Malai ba angai tyyxei arahanuudii eldebiin xaldabarita ybeşenhee zailuulxa tuxai asuudal tabixa xeregtei. Angai ba malai arahanhaa eldebiin ybeşen xynde ba malda xaldaxa uşarnuud bii baidaganb eli.

Hy ba mixanai şanarii şalgaxa staanca mynee yjede respyyblike soo oroidoo xojor baixa jym. Tedener arad zonoi eriltii xanganagyi. Uşar iimede eneeniii 7 xyrter oloşoruulxa xeregtei.

Morinoi saap, yxerei milan, xamuu, narai malai ybeşeniii gurba dugaar taban zil soo byrimyhen usadxaxa bolno. Saap ba milan ybeşenhee aduu malaa xamgaalxiin tulada, zil byri tarilga xeze baixa. 1938 ondo xamuu ybeşeniii ogtolon usadxahanai byyleer 1939 ba 1940 onuudta profilaaktikiin xydelmeri jabuulagdaxa johotoi.

Narai malai yxelge ba xoroltotoi temesexedee xamagai tyryyn vetzaabarinuudii narinaar dyyrgeze baixa xeregtei. Aduu malai ybeşentei temesexe tuxai gurbadugaar taban zil soo tabigdahan ede bygede zorilgonuudii tysebei johoor dyyrgexiin tulada veternaariiin xydelmeriii haizaruulxa xeregtei.

Malai emnelgiin gazarnuudii em, xeregsel, materiaal g.m. dutamaggyigeer xangaxa jabadal bolbol ybedehen malda tuhalmza yzyylxiin tyryyşiin ysloovi myn. Mynee 1937 ondo 568,8 mingan tyxerigei em xeregledeg baigaa haa, 1942 ondo 1104,7 mingan tyxerigei em xeregledeg bolxobdi.

Veternaariiin xereg bolbol mynee yjede manai ende johotoi hainaar tabigdaza şadagdaadyi deerehee byxii eriltenyydii xolo dutuu xangana. Uşar iimede ene veternaariiin xeregii gurbadugaar taban zil soo yzegdeedyi deede şatada xyrgeze, malaa elyyr enxe bailgaxa zorilgo tabixa xeregtei.

Vetvraaç RIAABCEV

Ispaanidaxi froontnuud deere

TASS-ai TELEGRAAMANUUDHAA

Biskaajiin froont

Ijyyniiin 4-de las Arenaas deere Pervioon myren şadar, zasagai xeden istrebiitelьnyyd, yimyyleeşenei 10 boombodooşo samoliooduud ba 10 istrebiitelьnyydei xoorondo agaarai baildaan bolhon baina. Pylimiooodoor jixeer buudaldahan baibaş aliş talahaa gemteegyi, baildaan dyyrehen baina.

Centraalin froont

Ijyyniiin 4-de yimyyleeşenei artileeri Madriidii çaas ylyytei sag soo boombodohon baina. Aluulagşad jixe olon.

Ijyyniiin 3-da Karabançeelь seektorte respyyblikiinxin xojor dabxar gerii teheleed, udaanь ataaka xeze daisadaigaa okoopnuudai şugam deere baihan xeden gernyydii ezelbe. Tehelegdehen gerei butar xainuud dorohoo zuu şaxuu yxehen marookkiinxin ba legioneernuud oldohon baina. Respyyblikiinxin gemteegyi.

Urda froont

Ijyyniiin 2 ba 3-da faşiistnuudai aviaaca Alьmeeri şadar baihan Aadra tosxooniii boombodobo.

Japoondo esergyy vostaani bolzo baina

Çaxar proviinciin xoito talada Japoondo esergyy ton tomoxon vostaani bolbo geze xitadai gazeetanuud medeesene.

Ene vostaani Çzyynlii rajoonoi Daolaimiao tosxondo exilhen baina. Ijyyniiin 1-de Çao gedeg, zuun xyneer byridehen gryype emxidxeed, Xitadai aradzoniii xabşaza baihan Japoonoi nojodto esergyy vostaani xehen baixa jym.

Ene gryype poliiciin naçaalьnigii alaza, buu zebseg buliaaza abaad, zebsegte oboroona emxidxeed baina gene.

Nanьxaociania ba Çzanbein aradzon myn le vostaani xehen baina. Vostaani xegşed Bao Cze-çeenei diviizii xyrieelze, buu zebsegiinь sym xuriaaza abhan baina. Baidal jixe berxetei boloo. Japoonoi doloon oficeernuud ba çinoovniguud, myn Çaxarai Japoondo tyşengi çinoovniguud Çaxarhaa Zexee tergedeze orohon baina. Ene vostaanida seregyyd xamaadaa xa geze bagsaalagdana. Japoonoi seregei Çaxardaxi miissi bolbol Zexeehee Japoonoi seregyydii Çaxar proviinca tyrgeneer elьgeexii guihan bişeg Kvantuunai aarmiiin ştaabta jabuulaa.

Kaalganhaa medeesehenei johoor, Japoonoi komaandavani Çaxar proviinciin baruun taliin xubida baihan seregyydii ondoo seregyydeer helgexiin tula, bygede ara tala oruu orogtii geze zaxiralta gargahan baina.

(TASS).

SOVEED XOLBOON DOTOR

Tarilgaa dyyrgebe

Dneepropetroovskiin moziin kolxoozuud bolbol yngerhen main 15-nai yder, xamta deere 1925000 gektaar tarilga xeze, tysebee dyyrgee. Ene mozodo tyryyşiin tarilgahaa hain urgasa garza baina—geze „Krestьjaanskajaa gazeeta“ bişene.

30 toonno ogyrcii

Moskvaagai moziin Reytovskiin rajoonoi „Kraasnajaa Griada“ kolxoozoi ogorood tarixa brigaadiin brigadiir nyx. **Koleskoova** gegşe 3 gektaar gazarta gektaar byriiin 70 toonno şibxe, myn jixeşeg ynehe adxaza zigde hainaar ytegzyyleed, gazaraa xojor daxin xaxalaza, xeden bornoilon eldeze, ogyrcii tarihan baina. Gadana, ogyrcii tariaad baixadaa gazariinь haitar uhalza, ybehe burtaguudiinь nelieedgyi seberlehen baina. Ogyrcee xuriaaza abaad, şignexedenь 1 gektaar gazarhaa 30 toonno urgasa abtahan baigaa hen geze „Krestьjaanskajaa gazeeta“ bişene.

Pooli uhalalgiin aşa

Stalingraadai moziin Xarabaalinskiin rajoonoi „Kraasnii Partizaan“ geze kolxoozoi oordento brigadiir nyx. **Olejnikov** gegşe yngeregşe zil şiniice tarihan gazaraa uhalahanai aşaar gegtaar dazarhaa 282 pyyd tariaa abhan baigaa.

Nyx. **Olejnikov** bolbol mynee zil tarilga xexedee şeniice tarihan 75 gektaar gazarii ton hainaar uhalaza baina. Uhalagdaza baihan gazarainь tariaan 45-50 santimeetr xyrter urgaza, rajoon soohoo baitagai, mozo soogoo hain urgasiin zişee xaruulza baina—geze „Soc. Zemlideeli“ gazeeta bişene.

Nyxer Çkoonija angiiin daisanda aluulşaba

Tbiliisi. (TASS). Main 28-nai hyni, Tbiliisiiin oopera ba baleedai Leeninei oordento, gyrenei teaatriin direektor, oordento Akaaki Maksiimoviç Çkoonija gegşe angiiin daisanda aluulba. Gryziinei SSR-ei Arkomsoveedai togtooloor xydeelyylgii emxidxexe zasagai komiisa baiguulagdaba. Çkooniiin xydeelyylgenei gargaşa gyrenei gargaşa deere abtaba. Ger byliinxidtenь tusxai peensi togtoogdobo.

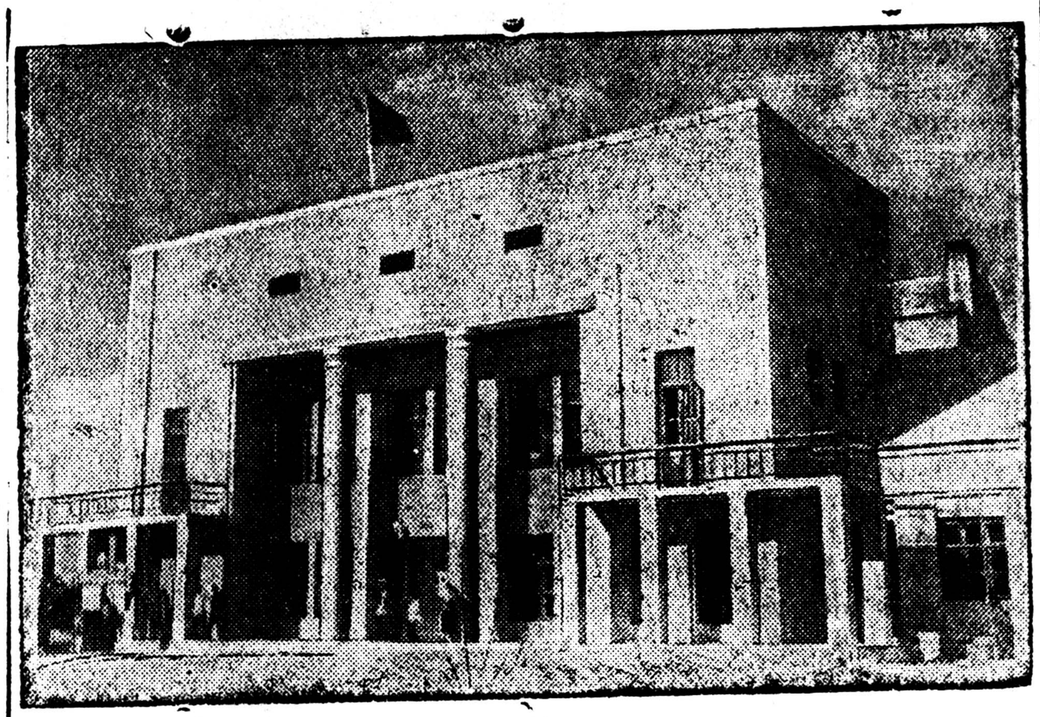

Doneecki moziin Kraasno-Limaanskiin rajoonai „Seerp ba Moolot“ kolxoozdo 400 xynei huuxa zyzegei zaaltai, naadanai tahalgatai, biblioteekatai, duugardag kinootoi, konsulьtaaca (zaabari) ygexe tahalgatai kylьtyyriin Ordon barihan baina.

ZURAG DEERE: „Seerp ba Moolot“ kolxoozoi kylьtyyriin Ordon. (Sojuuzfoto).

TYBXINEHEN KYLЬTYYRNE BAIDALAI TYLEE

(Xydee korrespondeentnuudai bişegyydei şinzelel)

Xydee azaruin Staalinai ustaav ba SSSR-ei şine Konstituuca bolbol kolxoozniguudii kylьtyyren johoor azahuuxa, kolxoozoi geşyydei azal xydelmeriee hainaar byteexe, erdemde niiteeree huraxa, kylьtyyrne johoor amaraxa tuxai dyyren erxe olgohon baina Yrgen niite kolxoozniguud bolbol ene erxii xerzerge edleze şadanab gebel, yşee xysed bişe geze manai xydee bişegşed yder byxende bişeze baina.

Iimenyyd faaktnuudii yliger bolxiin tylee xaruulxada: Jaruuniin aimagai Egetiin somonoi Staalinai neremzete kolxooz bolbol tybxinehen aza huudaltai bolzo mynee xyrter şadaadyi. Olonxi kolxoozniguudanь arteeliiingaa ceentrhee 20-30 kilomeetr tuxai zaitai xolo gazarta, eeriingee azalii ymsiin johoor bariza baidag. Myn ene somonoi Jerbaanovai neremzete kolxoozoi pravleeni bolbol kolxoozniguudaigaa dunda oilguulalta ba xymyyzyylelgiin xydelmeri xedeggyi. Zarim kolxoozniguudanь (Ceren-Zab Cedenei) Egetiin dasangai lamnarii gertee asaraad tezeeze baidag. Kolxoozoigoo azalda myrtei jabadaggyi, xarin produukt xubaalgan bolxodo ambaarai dergede bii bololsood le baidag.

Egetiin somondo kolxoozniguudai kylьtyyre debzyylxe xydelmeri—jixe nahatanai hurguuli, klyybei ba ulaan bulangai xydelmeri, baani ton dutamag Ene somondo şazantai temesexe tuxai propagaanda negeş jabuulagdadaggyi baina. (Xydee korrespondeent kolxooznig gegşiin bişeghee).

Agiin aimagai Sogto-Xangilai somonoi Staalinai neremzete kolxooz bolbol 230 tuxai byle ailhaa byriidehen aimag soogoo tomo kolxoozuudai negen geze toologdodog. Xedii tiime bolooş haa, azal xydelmerinь urda zilnyydeixihee zygeergyi dooşolhon baina. Yligerlexede: ene xabar xeden malaa yxyylhen, kolxoozniguudainь dundaxi eb emxi muudahan baina. Kolxoozniguudainь baira baidal nege gazar bolzo tybxineegyi, azal xexe duragyi geşyydenь eehedee medeed „olzo biderexe“ geze, xaişaaş oşohoniiinь medegdexegyi loodorlon zolьborozo hara zileer arilşadag. Gadana, kolxoozniguudainь dunda kylьtyyren xydelmeri xegdenegyi, nege klyyb bii neretei aad, tereeneinь xamag sonxiin şilnyyd teherxei xaraasagai ba borbiloo metiin şubuunai baira bolzo baidag. Myn kolxoozniguudainь yseg bişeg medexegyi jabadalii usadxaxa xydelmeri aixabtar muugaar tabigdahan. Şazantai temesexiin uşaraa antireligioozon propagaanda kolxooz bolhonhoo xoişo negeş jabuulagdaagyi. (tusxai korrespondeent B. Zaboonoi bişeghee).

Zagarain aimagai Doodo-Xyrbiiin somonoi „Internacionaal“ geze kolxoozoi pravleeni ba zarim kolxoozniguudanь azal geeşii xyndeledeg ygei. Malazaldaa dutamaggyi tezeel beledxeze şadaagyi, xaruuhandanь erxim kolxoozniguudii tabiaagyin uşarhaa 1937 onoi garhanhaa xoişo xeden zuugaad malaa yxyylhen baina. Gadana, ene somonoi kolxoozoi geşyydei dunda kylьtyyren xydelmeri ogto jabuulagdadaggyi. Kolxoozoinь ailnuud arig seberei xydelmeriii saxixa, kylьtyyren johoor azahuuxa jabadalii martazarxinxai. Somon soonь yseg bişeg medexegyi 104 xyn, baga medexe 52 xyn bii. Edeenei dunda jixe nahatanai hurguuliiin xydelmeri oroidoo jabuulagdadag ygei. Kolxoozuudai dergedexi klyybyydei ba ulaan bulan guudai xydelmeriii hainaar tabixiin tylee kolxoozoinь pravleeninuud oroldolgo gargadag ygei. (Xydee korrespondeent Mergen gegşiin medeesehen).

Ede faaktnuud jyy xaruulnab gexede, zarim kolxoozuudai pravleeni ba xytelberilegşedei zyghee xydee azaxuin arteeliiin Staalin ustaavii kolxoozoi yiledberi deere erxebişe bejelyylxe zaabariii bodoto xereg deerenь byteexiin tylee oroldoogyi baihaniii byriş elieer gerşelene. Gadana, baira baidalaa negen gazar baiguulza, kolxoozniguudai tybxinehen, kylьtyyrne johoor azahuuxa tuxai oroldodoggyi, kylьtyyren ba anterilioozon xydelmeri kolxoozniguudai dunda hainaar tabiaagyi ohol nazagai zan gargaza baina.

Kolxoozuudai xytelberilegşedei zyghee, kolxoozniguudaigaa zargaltai, kylьtyyren baidaltai bolxo tuxai hanalaa tabidaggyi baibalanь, yrgen niite kolxoozniguud bolbol tereenei xydelmeride bolьşeviig kriitike yrgeneer tabiza, ohol nazagaigaar xydelmerilegşedii zahaxa xemzeenyydii abxa xeregtei.

Japoonoi şine

Konoee preei bolgogdoi

Tokioo, ijyynь 4. Şine zasag dorodur sostaavtaigaar ofici hoor tomilogdobo: pr Konoee, seregei min gijaama (Xirootiin k uhan seregei miniistr uhan seregei minii (Xajaasiin zasagta uh gei miniistr baihan), xeregei miniistr (preemьjer baihan), do regei miniistr—Baba tiin kabineedta finaa niistr baihan), finaasii —Kaija (Xajaasiin z naansiin miniistrei baihan), jystiiciin n Siono (Xajaasiin zasa tiiciin miniistr baiha relei miniistr—Jasyj gybernaator), gazartai miniistr—graaf Ariin palaatiin geşyyn, K gryypede bagtan oro xiee xolboonoi miniis (Minsejto paartiiin geş mer zamai miniistr--N (Seijukai paartiiin koloniiin miniistr—S de palaatiin geşyyn daanai ba azyiledbe niistr—Iosiino (xudal azyiledberiiin miniis logşo baihan), Kabine lagşa sekretaarь— (Kokymin Domein ud dai negen) ba xuuli biyroogoi naçaalьnig-

Eneen deerehee xa xede izaguurtai arist gurban tyleelegşed Ariima, Staniii, bij haa seregei ba uhan miniistrnyydhee gad roota, Siono, Jasyi, Iosiino gegşed oroho Myn ene gryypede Ba lalsaza bolno. Jystii niistr Siono, niuusa tyryylegşe Xiranyym idei ba nyleeji nebt geze, Jasyi, Kajja b gegşed „refoormii bej yndehe huuri deere finaanca—azyiledberi dagşadai xoorondo ni rilsaa baiguulxiin ide jabuuldag „şine biyro tyleelegşed geze to baina.

Xiroota bolbol re faşiis laagerьtai xolb hanliinь temdeglexe xe na. Reakcioon—faşiis medeeze udaridagşa gedeg ijyyniiin 3-da do, gadaada xeregei tuşaalda oroxii uriza tuxai gazeetanuud bi na.

XROONI

SSSR-ei Centraalin xexe Komiteedai bolbol nyxer T. L. kiii SSSR-ei sovxooz koomoi orologşiin syleelxe geze togtoob

Xariuusalgata re G. BELbC

MYNEEDER

„PROGRE KINOOD Ymba

„ERDEN KINOOD Kamçaatkiin

Ypolgav